

CONVENȚIE

privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951

Textul actului publicat în M.Of. nr. 148/17 iul. 1991

PREAMBUL

Inaltele parti contractante,
considerind ca in Carta Organizatiei Natiunilor Unite si Declaratia universala a drepturilor omului, aprobata la 10 decembrie 1948 de catre adunarea generala, este afirmat principiul ca fiintele umane, fara deosebire, trebuie sa se bucure de drepturile omului si de libertatile fundamentale,
considerind ca Organizatia Natiunilor Unite a manifestat, in mai multe rinduri, profunda solitudine fata de refugiati si ca s-a preocupat sa asigure acestora exercitiul cel mai larg posibil al drepturilor si libertatilor fundamentale ale omului,
considerind ca este de dorit sa revizuiasca si sa se codifice acordurile internationale anterioare referitoare la statutul refugiatilor si sa se extinda aplicarea acestor instrumente si protectia pe care o instituie pentru refugiati printr-un nou acord,
considerind ca din acordarea dreptului de azil pot rezulta sarcini deosebit de grele pentru anumite tari si ca rezolvarea corespunzatoare a problemelor a caror dimensiune si caracter international au fost recunoscute de catre Organizatia Natiunilor Unite nu poate fi realizata, in aceasta ipoteza, fara o solidaritate internationala,
exprimind dorinta ca toate statele ce recunosc caracterul social si umanitar al problemei refugiatilor sa faca tot ce le este in putere pentru a evita ca aceasta problema sa devina o sursa de tensiune intre state,
luind act de faptul ca Inaltul Comisar la Natiunilor Unite pentru Refugiati are drept sarcina sa vegheze la aplicarea conventiilor internationale care asigura protectia refugiatilor si recunoscind ca o coordonare efectiva a masurilor luate pentru rezolvarea acestei probleme va depinde de cooperarea statelor cu Inaltul Comisar,
au convenit asupra dispozitiilor care urmeaza:

CAPITOLUL 1

Dispozitii generale

ARTICOLUL 1

Definitia termenului "refugiat"

A. Pentru scopurile prezentei conventii, termenul de refugiat se va aplica oricarei persoane:

(1) care a fost considerata refugiat potrivit aranjamentelor din 12 mai 1926 si 30 iunie 1928 sau potrivit conventiilor din 28 octombrie 1933 si din 10 februarie 1938 si protocolului din 14 septembrie 1939 sau ca urmare a aplicarii Constitutiei Organizatiei Internationale pentru Refugiati. Hotaririle de neadmitere ca refugiat luate de Organizatia Internationala pentru Refugiati in timpul mandatului sau nu constituie o piedica pentru acordarea calitatii de refugiat persoanelor care indeplinesc conditiile prevazute de paragraful 2 din prezenta sectiune;

(2) care, in urma unor evenimente survenite inainte de 1 ianuarie 1951 si unor temeri justificate de a fi persecutata datorita rasei, religiei, nationalitatii, apartenentei la un anumit grup social sau opiniilor sale politice, se afla in afara tarii a carei cetatenie o are si care nu poate sau, datorita acestei temeri, nu doreste protectia acestei tari; sau care, neavind nici o cetatenie si gasindu-se in afara tarii in care avea resedinta obisnuita ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorita respectivei temeri, nu doreste sa se reintoarca.

In cazul unei persoane care are mai multe cetatenii, expresia tara a carei cetatenie o are vizeaza fiecare dintre tarile a carei cetatenie o are. Nu va fi considerata ca lipsita de protectia tarii a carei cetatenie o are orice persoana care, fara un motiv valabil intemeiat pe o teama justificata, nu a solicitat protectia uneia dintre tarile a carei cetatenie o are.

B. (1) Pentru scopurile prezentei conventii, cuvintele evenimente survenite inaintea datei de 1 ianuarie 1951, ce figureaza la art. 1, sectiunea A, vor putea fi intelese in sensul de:

- a) evenimente survenite inainte de 1 ianuarie 1951 in Europa, sau
- b) evenimente survenite inainte de 1 ianuarie 1951 in Europa sau in alta parte; si fiecare stat contractant va face, in momentul semnarii, ratificarii sau aderarii, o declaratie prin care va preciza sensul pe care intelege sa-l dea acestei expresii din punctul de vedere al obligatiilor asumate de el in virtutea prezentei conventii.

(2) Orice stat contractant care a adoptat formula a) va putea in orice moment sa-si extinda obligatiile sale adoptind formula b) printr-o notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite.

C. Aceasta conventie va inceta sa fie aplicabila oricarei persoane vizate de dispozitiile sectiunii A mai sus mentionate, in urmatoarele cazuri:

- (1) daca a solicitat din nou si in mod voluntar protectia tarii a carei cetatenie o are; sau
- (2) daca, dupa ce si-a pierdut cetatenia, a redobindit-o in mod voluntar; sau
- (3) daca a dobindit o noua cetatenie si se bucura de protectia tarii a carei cetatenie a dobindit-o; sau
- (4) daca s-a reintors in mod voluntar pentru a se stabili in tara pe care a parasit-o sau in afara careia a stat de teama de a fi persecutata; sau
- (5) daca imprejurarile in urma carora ea a fost recunoscuta ca refugiat au incetat sa existe, ea nu mai poate continua sa refuze protectia tarii a carei cetatenie o are.

Se subintelege totusi ca dispozitiile prezentului paragraf nu se vor aplica oricarui refugiat mentionat in paragraful 1 al sectiunii A din prezentul articol, care poate invoca, pentru a refuza protectia tarii a carei cetatenie o are, motive imperioase ce se refera la persecutii anterioare;

(6) in cazul unei persoane care nu are o cetatenie, daca, nemaexistind imprejurarile in urma carora a fost recunoscuta ca refugiat, ea este in masura sa se intoarca in tara in care avea resedinta obisnuita. Se subintelege totusi ca dispozitiile prezentului paragraf nu se vor aplica oricarui refugiat mentionat in paragraful 1 al sectiunii A din prezentul articol, care poate invoca, pentru a refuza sa se intoarca in tara in care el avea resedinta obisnuita, motive imperioase ce se refera la persecutii anterioare.

D. Aceasta conventie nu va fi aplicabila persoanelor care beneficiaza in prezent de o protectie sau de o asistenta din partea unui organism sau a unei institutii a Natiunilor Unite, alta decit Inaltul Comisar al Natiunilor Unite pentru Refugiati.

Atunci cind aceasta protectie sau aceasta asistenta va inceta pentru un motiv oarecare, fara ca situatia acestor persoane sa fi fost reglementata in mod definitiv, in conformitate cu rezolutiile pertinente adoptate de Adunarea generala a Natiunilor Unite, aceste persoane vor beneficia, de drept, de regimul prevazut de aceasta conventie.

E. Aceasta conventie nu va fi aplicabila unei persoane considerate de autoritatile competente ale tarii in care aceasta persoana si-a stabilit resedinta ca avind drepturi si obligatii decurgind din faptul ca are cetatenia acestei tari.

F. Dispozitiile acestei conventii nu vor fi aplicabile persoanelor despre care ar exista motive serioase sa se creada:

- a) ca au comis o crima contra pacii, o crima de razboi sau o crima contra umanitatii, in sensul instrumentelor internationale elaborate pentru a prevedea dispozitii cu privire la aceste crime;
- b) ca au comis o crima grava de drept comun in afara tarii de primire, inainte de a fi admise in aceasta ca refugiati;
- c) ca s-au facut vinovate de actiuni contrare scopurilor si principiilor Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 2 **Obligatii generale**

Orice refugiat are, fata de tara in care se afla, obligatii care comporta, in special, datoria de a se conforma legilor si regulamentelor, precum si masurilor luate pentru mentinerea ordinii publice.

ARTICOLUL 3 **Nediscriminarea**

Statele contractante vor aplica dispozitiile acestei conventii refugiatilor fara discriminare in ce priveste rasa, religia sau tara de origine.

ARTICOLUL 4 **Religia**

Statele contractante vor acorda refugiatilor pe teritoriul lor un tratament cel putin la fel de favorabil ca si cel acordat nationalilor in ce priveste libertatea de a practica religia lor si libertatea de instruire religioasa a copiilor lor.

ARTICOLUL 5 **Drepturi acordate independent de aceasta conventie**

Nici o dispozitie din aceasta conventie nu aduce atingere celorlalte drepturi si avantaje acordate refugiatilor, independent de aceasta conventie.

ARTICOLUL 6 **Expresia "in aceleasi imprejurari"**

In sensul acestei conventii, expresia in aceleasi imprejurari implica faptul ca toate conditiile (si mai ales acelea care au legatura cu durata si conditiile de sedere sau de resedinta) pe care cel in cauza ar trebui sa le indeplineasca, pentru a putea exercita dreptul in chestiune, daca nu era refugiat, trebuie sa fie indeplinite de catre el, cu exceptia conditiilor care, datorita naturii lor, nu pot fi indeplinite de catre un refugiat.

ARTICOLUL 7 **Dispensa de reciprocitate**

1. Sub rezerva dispozitiilor mai favorabile prevazute de prezenta conventie, orice stat contractant va acorda refugiatilor regimul pe care il acorda in general strainilor.

2. După o perioadă de rezidență de trei ani, toți refugiații vor beneficia pe teritoriul statelor contractante de dispensa de reciprocitate legislativă.

3. Orice stat contractant va continua să acorde refugiaților drepturile și avantajele pe care ei puteau să le pretindă, în absența reciprocității, la data intrării în vigoare a prezentei convenții pentru statul respectiv.

4. Statele contractante vor lua în considerare cu bunăvoință posibilitatea de a acorda refugiaților, în absența reciprocității, drepturi și avantaje, în afara celor pe care le-ar putea pretinde în virtutea paragrafelor 2 și 3, precum și posibilitatea pentru refugiații care nu îndeplinesc condițiile vizate la paragrafele 2 și 3 de a beneficia de dispensa de reciprocitate.

5. Dispozițiile paragrafelor 2 și 3 de mai sus se aplică, de asemenea, drepturilor și avantajelor vizate la art. 13, 18, 19, 21 și 22 ale prezentei convenții, ca și drepturilor și avantajelor care nu sunt prevăzute de către aceasta.

ARTICOLUL 8 **Dispensa de măsuri excepționale**

În ce privește măsurile excepționale care pot fi luate împotriva persoanei, bunurilor sau intereselor cetățenilor unui stat determinat, statele contractante nu vor aplica aceste măsuri unui refugiat, cetățean formal al sus-numitului stat, numai în considerarea cetățeniei sale. Statele contractante care, potrivit legislației lor, nu pot aplica principiul general consacrat în acest articol, vor acorda, în cazurile corespunzătoare, dispense în favoarea unor asemenea refugiați.

ARTICOLUL 9 **Măsuri provizorii**

Nici una din dispozițiile prezentei convenții nu are ca efect împiedicarea vreunui stat contractant, în timp de război sau în alte circumstanțe grave și excepționale, de a lua, în mod provizoriu, cu privire la o persoană determinată, măsurile pe care acest stat le apreciază indispensabile securității naționale, până la stabilirea de către statul contractant respectiv ca aceasta persoană este efectiv un refugiat și ca menținerea sus-ziselor măsuri este necesară, în cazul său, în interesul securității naționale.

ARTICOLUL 10 **Continuitatea de reședință**

1. Atunci când un refugiat a fost deportat în cursul celui de-al doilea război mondial și transportat pe teritoriul unuia dintre statele contractante, unde își are reședința, durata acestei reședințe forțate este considerată ca reședință regulată pe acest teritoriu.

2. Atunci când un refugiat a fost deportat de pe teritoriul unui stat contractant în cursul celui de-al doilea război mondial, iar el s-a întors în acel stat înainte de intrarea în vigoare a prezentei convenții, cu scopul de a-și stabili reședința pe acest teritoriu, perioada care precede și aceea care urmează acestei deportări vor fi considerate, pentru toate situațiile în care o reședință neîntreruptă este necesară, ca reprezentând o singură perioadă neîntreruptă.

ARTICOLUL 11 **Marinari refugiați**

În cazul refugiaților folosiți în mod regulat ca membri ai echipajului la bordul unei nave purtând pavilionul unui stat contractant, acest stat va examina cu bunăvoință posibilitatea de a autoriza ca respectivii refugiați să se stabilească pe teritoriul său și să le elibereze documente

de calatorie sau de a -i admite, cu titlu temporar, pe teritoriul sau, indeosebi in scopul facilitarii stabilirii lor intr-o alta tara.

CAPITOLUL 2 **Conditia juridica**

ARTICOLUL 12 **Statut personal**

1. Statutul personal al unui refugiat va fi guvernat de legea tarii unde isi are domiciliul sau, in lipsa unui domiciliu, de legea tarii unde isi are resedinta.

2. Drepturile dobindite anterior de catre refugiat, care decurg din statutul personal, in special cele care rezulta din casatorie, vor fi recunoscute de catre fiecare stat contractant, sub rezerva, daca va fi cazul, a indeplinirii formalitatilor prevazute de legislatia statului respectiv, intelegindu-se, totusi, ca dreptul in cauza trebuie sa fie dintre cele care ar fi fost recunoscute de legislatia statului respectiv, daca cel in cauza n-ar fi devenit un refugiat.

ARTICOLUL 13 **Proprietate mobiliara si imobiliara**

Statele contractante vor acorda oricarui refugiat un tratament cit mai favorabil posibil si, in orice caz, un tratament care sa nu fie mai putin favorabil decit cel acordat, in aceleasi imprejurari, strainilor in general, in ce priveste dobindirea de proprietati mobiliare si imobiliare, precum si de alte drepturi care se refera la acestea, inchirierea si alte contracte privind proprietatea mobiliara si imobiliara.

ARTICOLUL 14 **Proprietate intelectuala si industriala**

In materie de protectie a proprietatii industriale, in special de inventii, desene, modele, marci de fabrica, firme de comert si in materie de protectie a proprietatii literare, artistice si stiintifice, orice refugiat va beneficia, in tara unde isi are resedinta obisnuita, de aceeasi protectie care este acordata nationalilor tarii respective. Pe teritoriul oricarua dintre statele contractante, el se va bucura de aceeasi protectie care este acordata pe teritoriul respectiv cetatenilor tarii in care el isi are resedinta obisnuita.

ARTICOLUL 15 **Drepturi de asociere**

Statele contractante vor acorda refugiatilor care isi au resedinta legala pe teritoriul lor, in ce priveste asociatiile cu scop apolitic si nelucrative si syndicatele profesionale, tratamentul cel mai favorabil acordat cetatenilor unei tari straine, in aceleasi imprejurari.

ARTICOLUL 16 **Dreptul de a sta in justitie**

1. Orice refugiat va avea, pe teritoriul statelor contractante, acces liber si facil in fata tribunalelor.

2. In statul contractant unde isi are resedinta obisnuita, orice refugiat se va bucura de acelasi tratament ca oricare cetatean in ce priveste accesul la tribunale, inclusiv asistenta judiciara si scutirea de cautiunea judicatum solvi „

3. In statele contractante, altele decit cel unde isi are resedinta obisnuita, in legatura cu problemele vizate la paragraful 2, orice refugiat se va bucura de acelasi tratament ca cel acordat unui cetatean al tarii unde el isi are resedinta obisnuita.

CAPITOLUL 3 **Activitati lucrative**

ARTICOLUL 17 **Profesiuni salarizate**

1. Statele contractante vor acorda oricarui refugiat avind resedinta obisnuita pe teritoriul lor tratamentul cel mai favorabil acordat, in aceleasi imprejurari, cetatenilor unei tari straine in ce priveste exercitiul unei activitati profesionale salarizate.

2. In orice caz, masurile restrictive impuse strainilor sau angajarii strainilor, in scopul protectiei pietei nationale a muncii, nu vor fi aplicabile refugiatilor care au fost deja dispensati de acestea la data intrarii in vigoare a acestei conventii de catre statul contractant interesat sau care indeplinesc una din urmatoarele conditii:

- a) au 3 ani de rezidenta in tara respectiva;
- b) au ca sot o persoana posedind cetatenia tarii de resedinta. Un refugiat nu poate invoca beneficiul acestei dispozitii in cazul cind si-a abandonat sotul ;
- c) are unu sau mai multi copii posedind cetatenia tarii de resedinta.

3. Statele contractante vor primi cu bunavointa adoptarea de masuri tinzind sa asimileze drepturile tuturor refugiatilor in ce priveste exercitarea de profesii salarizate cu acelea ale cetatenilor lor, in special pentru refugiatii care au intrat pe teritoriul lor in aplicarea unui program de recrutare de forta de munca sau a unui program de imigrare.

ARTICOLUL 18 **Profesiuni nesalarizate**

Statele contractante vor acorda refugiatilor care se afla in mod legal pe teritoriul lor tratamentul cel mai favorabil posibil si, in orice caz, un tratament nu mai putin favorabil decit cel acordat, in aceleasi imprejurari, strainilor in general, in ce priveste exercitarea unei profesii nesalarizate in agricultura, industrie, artizanat sau comert, precum si pentru crearea de societati comerciale si industriale.

ARTICOLUL 19 **Profesiuni libere**

1. Fiecare stat contractant va acorda refugiatilor care se afla in mod legal pe teritoriul lor, titulari de diplome recunoscute de catre autoritatile competente ale statului respectiv si care doresc sa exercite o profesie libera, un tratament cit mai favorabil posibil si, in orice caz, un tratament nu mai putin favorabil decit acela acordat, in aceleasi imprejurari, strainilor in general.

2. Statele contractante vor face tot ceea ce le sta in putinta, in conformitate cu legile si constitutiile lor, pentru a asigura instalarea unor asemenea refugiatii in teritorii, altele decit teritoriile metropolitane, pentru care ele isi asuma responsabilitatea relatiilor internationale.

CAPITOLUL 4 **Bunastarea**

ARTICOLUL 20

Rationalizarea

In cazul cind exista un sistem de rationalizare la care este supusa populatia in ansamblul sau si care reglementeaza repartitia generala a produselor la care exista o penurie, refugiatii vor avea tratamentul nationalilor.

ARTICOLUL 21

Locuinte

In privinta locuintelor, in masura in care aceasta problema intra sub incidenta legilor si regulamentelor sau este supusa controlului autoritatilor publice, statele contractante vor acorda refugiatilor care isi au resedinta legala pe teritoriul lor un tratament cit mai favorabil posibil; in orice caz, acest tratament nu va fi mai putin favorabil decit cel acordat, in aceleasi imprejurari, strainilor in general.

ARTICOLUL 22

Educatie publica

1. Statele contractante vor acorda refugiatilor acelasi tratament ca si cetatenilor lor in ceea ce priveste invatamintul primar.
2. Statele contractante vor acorda refugiatilor un tratament cit mai favorabil posibil si, in orice caz, nu mai putin favorabil decit cel acordat strainilor in general, in aceleasi imprejurari, in privinta formelor de educatie, altele decit invatamintul primar si, in special, in ceea ce priveste accesul la studii, recunoasterea certificatelor de studii, a diplomelor si titlurilor universitare eliberate in strainatate, reducerea de taxe si impozite si acordarea de burse de studii.

ARTICOLUL 23

Asistenta publica

Statele contractante vor acorda refugiatilor avind resedinta regulata pe teritoriul lor acelasi tratament in materie de asistenta si securitate publica ca si cel acordat cetatenilor lor.

ARTICOLUL 24

Legislatia muncii si securitatii sociale

1. Statele contractante vor acorda refugiatilor avind resedinta regulata pe teritoriul lor acelasi tratament ca si cetatenilor lor in ceea ce priveste urmatoarele materii:
 - a) in masura in care aceste probleme sint reglementate de legislatie sau depind de autoritatile administrative, remuneratia, inclusiv alocatiile de familie, atunci cind aceste alocatii fac parte din remuneratie, durata timpului de munca, orele suplimentare, concediile platite, restrictiile privind munca la domiciliu, virsta minima de angajare, ucenicia si formarea profesionala, munca femeilor si a adolescentilor, beneficiul avantajelor oferite de contractele colective de munca;
 - b) asigurarile sociale (dispozitiile legale cu privire la accidentele de munca, bolile profesionale, maternitate, boli, invaliditate, batrinete, deces, somaj, sarcini familiale, precum si cu privire la orice alt risc care, potrivit legislatiei nationale, este acoperit de catre un sistem de securitate sociala), sub rezerva:
 - i) aranjamentelor corespunzatoare vizind mentinerea drepturilor cistigate si a drepturilor in curs de dobindire;
 - ii) dispozitiilor speciale prevazute de legislatia nationala a tarii de resedinta, vizind prestatiile sau fractiunile de prestatii platibile exclusiv din fondurile publice, ca si alocatiile varsate persoanelor care nu indeplinesc conditiile privind cotizatia pentru obtinerea unei pensii normale.

2. Drepturile la prestatie rezultate din decesul unui refugiat, ca urmare a unui accident de munca sau a unei boli profesionale, nu vor fi afectate de faptul ca persoana indreptatita isi are resedinta in afara teritoriului statului contractant.

3. Statele contractante vor extinde pentru refugiatii efectele favorabile ale acordurilor pe care le-au incheiat sau le vor incheia intre ele, cu privire la mentinerea drepturilor cistigate sau in curs de dobindire, in materie de securitate sociala, daca refugiatii indeplinesc conditiile prevazute pentru cetatenii tarilor semnatare ale acordurilor respective.

4. Statele contractante vor examina cu bunavointa posibilitatea de a extinde, cit mai mult posibil, pentru refugiatii, efectele favorabile ale acordurilor similare care sint sau vor fi in vigoare intre aceste state contractante si statele necontractante.

CAPITOLUL 5 **Masuri administrative**

ARTICOLUL 25 **Asistenta administrativa**

1. Atunci cind exercitarea unui drept de catre un refugiat ar necesita, in mod normal, concursul autoritatilor unei tari straine, la care el nu poate recurge, statele contractante pe teritoriul carora refugiatul isi are resedinta se vor ingriji sa-i fie acordata asistenta necesara fie de catre autoritatile lor proprii, fie de catre o autoritate internationala.

2. Autoritatea sau autoritatile mentionate la paragraful 1 vor elibera sau se vor ingriji sa se elibereze, sub controlul lor, refugiatilor, documentele sau certificatele care in mod normal ar fi eliberate unui strain de catre autoritatile sale nationale sau prin intermediul acestora.

3. Documentele sau certificatele astfel eliberate vor inlocui actele oficiale eliberate strainilor de catre autoritatile nationale sau prin intermediul acestora si vor fi considerate valabile pina la proba contrara.

4. Sub rezerva exceptiilor care ar putea fi admise in favoarea persoanelor nevoiase, serviciile mentionate in prezentul articol vor putea fi remunerate, dar aceste remunerari vor fi moderate si raportate la cele percepute nationalilor pentru servicii similare.

5. Dispozitiile acestui articol nu afecteaza cu nimic dispozitiile art. 27 si 28.

ARTICOLUL 26 **Libertate de circulatie**

Fiecare stat contractant va acorda refugiatilor care se gasesc in mod legal pe teritoriul sau dreptul de a-si alege locul de resedinta si de a circula liber, cu rezervele instituite de reglementarile aplicabile strainilor, in general, in aceleasi imprejurari.

ARTICOLUL 27 **Documente de identitate**

Statele contractante vor elibera documente de identitate fiecarui refugiat care se gaseste pe teritoriul lor si care nu poseda un document de calatorie valabil.

ARTICOLUL 28 **Documente de calatorie**

1. Statele contractante vor elibera refugiatilor care isi au resedinta obisnuita pe teritoriul lor documente de calatorie care sa le permita sa calatoreasca in afara acestui teritoriu, afara de cazul ca ratiuni imperioase privind securitatea nationala sau ordinea publica nu se opun la aceasta; dispozitiile anexei la prezenta conventie se vor aplica acestor documente.

Statele contractante vor putea elibera un astfel de document de voiaj oricarui alt refugiat care se gaseste pe teritoriul lor; ele vor acorda o atentie speciala cazurilor refugiatilor care se gasesc pe teritoriul lor si care nu sint in masura de a obtine un document de calatorie din tara unde isi au resedinta obisnuita.

2. Documentele de calatorie eliberate potrivit acordurilor internationale anterioare de catre partile la aceste acorduri vor fi recunoscute de catre statele contractante si considerate ca si cum ele ar fi fost eliberate refugiatilor in virtutea prezentului articol.

ARTICOLUL 29

Taxe fiscale

1. Statele contractante nu vor impune refugiatilor obligatii, taxe, impozite, indiferent ce denumire ar purta, altele sau mai ridicate decit cele care sint sau vor fi percepute de la propriii cetateni in situatii similare.

2. Dispozitiile paragrafului precedent nu impiedica aplicarea fata de refugiatii a dispozitiilor legilor si regulamentelor cu privire la taxele aferente pentru eliberarea catre straini de documente administrative, inclusiv documente de identitate.

ARTICOLUL 30

Transferul bunurilor

1. Fiecare stat contractant va permite refugiatilor, potrivit legilor si regulamentelor din tarile lor, sa transfere bunurile pe care ei le-au introdus pe teritoriul sau, pe teritoriul unei alte tari unde ei au fost admisi in scopul de a se reinstala.

2. Fiecare stat contractant va trata cu bunavointa cererile prezentate de refugiatii care doresc sa obtina autorizatia de a-si transfera toate bunurile necesare pentru reinstalarea lor in alta tara unde ei au fost admisi.

ARTICOLUL 31

Refugiatii aflati ilegal in tara de primire

1. Statele contractante nu vor aplica sanctiuni penale, pe motivul intrarii sau sederii lor ilegale, refugiatilor care, sosind direct din teritoriul unde viata sau libertatea lor erau amenintate in sensul prevazut de art. 1, intra sau se gasesc pe teritoriul lor fara autorizatie, sub rezerva prezentarii lor fara intirziere la autoritati pentru a le expune motivele, recunoscute ca valabile, ale intrarii sau prezentei lor ilegale.

2. Statele contractante nu vor aplica, in ce priveste deplasările acestor refugiatii, alte restrictii decit acelea care sint necesare; aceste restrictii vor fi aplicate numai pina la reglementarea statutului lor de refugiatii in tara respectiva sau pina la obtinerea admitterii in alta tara. In vederea acestei ultime admitteri, statele contractante vor acorda acestor refugiatii un termen rezonabil si toate facilitatile necesare.

ARTICOLUL 32

Expulzare

1. Statele contractante nu vor expulza un refugiat care se gaseste in mod legal pe teritoriul lor decit pentru ratiuni de securitate nationala sau de ordine publica.

2. Expulzarea unui asemenea refugiat nu va avea loc decit in executarea unei hotariri adoptate conform procedurii prevazute de lege. Refugiatului va trebui sa i se permita, in afara cazului in care ratiuni imperioase privind securitatea nationala se opun, sa prezinte probe in apararea sa, sa poata face recurs si sa poata fi reprezentat, in acest scop, in fata unei autoritati competente sau in fata uneia sau mai multor persoane special desemnate de autoritatea competenta.

3. Statele contractante vor acorda unui asemenea refugiat un termen rezonabil pentru a-i permite sa incerce sa fie admis legal intr-o alta tara. Statele contractante pot aplica, in cadrul acestui termen, masurile de ordine interna pe care le vor considera oportune.

ARTICOLUL 33

Interdictia de expulzare si returnare

1. Nici un stat contractant nu va expulza sau returna, in nici un fel un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viata sau libertatea sa ar fi amenintate pe motiv de rasa, religie, nationalitate, apartenenta la un anumit grup social sau opinii politice.

2. Beneficiul prezentei dispozitii nu va putea totusi fi invocat de catre un refugiat fata de care ar exista motive serioase de a fi considerat ca un pericol pentru securitatea tarii unde se gaseste sau care, fiind condamnat definitiv pentru o crima sau un delict deosebit de grav, constituie o amenintare pentru comunitatea tarii respective.

ARTICOLUL 34

Naturalizarea

Statele contractante vor facilita, pe cit posibil, asimilarea si naturalizarea refugiatilor. Ele se vor stradui, in special, sa accelereze procedura de naturalizare si de reducere, pe cit posibil, a taxelor si costurilor acestei proceduri.

CAPITOLUL 6

Dispozitii executorii si tranzitorii

ARTICOLUL 35

Cooperarea autoritatilor nationale cu Natiunile Unite

1. Statele contractante se angajeaza sa coopereze cu Inaltul Comisariat al Natiunilor Unite pentru Refugiati sau cu orice alta institutie a Natiunilor Unite care i-ar succeda, in exercitarea functiilor sale si, in special, sa usureze sarcina sa de supraveghere a aplicarii dispozitiilor acestei conventii.

2. In scopul de a permite Inaltului Comisariat sau oricarei alte institutii a Natiunilor Unite care i-ar succeda de a prezenta rapoarte organelor competente ale Natiunilor Unite, statele contractante se angajeaza sa le furnizeze, in forma potrivita, informatiile si datele statistice cerute cu privire la:

- a) statutul refugiatilor;
- b) aplicarea prezentei conventii;
- c) legile, regulamentele si decretele care sint sau vor intra in vigoare in ce priveste refugiatii.

ARTICOLUL 36

Informatii privind legile si regulamentele nationale

Statele contractante vor comunica secretarului general al Natiunilor Unite textele legilor si regulamentelor pe care le vor putea adopta pentru a asigura aplicarea acestei conventii.

ARTICOLUL 37

Legatura cu conventiile anterioare

Fara prejudicierea dispozitiilor paragrafului 2 al art. 28, aceasta conventie inlocuieste, intre partile contractante, acordurile din 5 iulie 1922, 31 mai 1924, 12 mai 1926, 30 iunie 1928 si 30 iulie 1935, precum si conventiile din 28 octombrie 1933 si 10 februarie 1938, protocolul din 14 septembrie 1939 si acordul din 15 octombrie 1946.

CAPITOLUL 7

Clauze finale

ARTICOLUL 38

Solutionarea diferendelor

Orice diferend intre partile la prezenta conventie referitor la interpretarea sau aplicarea acesteia, care nu va putea fi solutionat prin alte mijloace, va fi supus Curtii Internationale de Justitie, la cererea uneia dintre partile in diferend.

ARTICOLUL 39

Semnare, ratificare si aderare

1. Prezenta conventie va fi deschisa spre semnare la Geneva, la 28 iulie 1951 si, dupa aceasta data, depusa la secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite. Ea va ramine deschisa spre semnare la Oficiul european al Natiunilor Unite de la 28 iulie pina la 31 august 1951 si din nou deschisa spre semnare la sediul Organizatiei Natiunilor Unite de la 17 septembrie 1951 pina la 31 decembrie 1952.

2. Prezenta conventie va fi deschisa semnarii de catre toate statele membre ale Organizatiei Natiunilor Unite, precum si de catre orice alt stat care nu este membru al organizatiei, invitat la Conferinta plenipotentiarilor referitoare la statutul refugiatilor si apatrizilor sau de catre orice stat caruia adunarea generala i-a adresat o invitatie in acest sens. Ea va trebui sa fie ratificata, iar instrumentele de ratificare vor fi depuse la secretarul general al Natiunilor Unite.

3. Statele vizate la paragraful 2 al prezentului articol vor putea sa adere la prezenta conventie incepind cu data de 28 iulie 1951. Aderarea se va face prin depunerea unui instrument de aderare la secretarul general al Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 40

Clauza de aplicare teritoriala

1. Orice stat va putea, in momentul semnarii, ratificarii sau aderarii, sa declare ca prezenta conventie se va extinde la ansamblul teritoriilor pe care el le reprezinta pe plan international sau la unu ori mai multe dintre ele. O asemenea declaratie isi va produce efectele in momentul intrarii in vigoare a conventiei pentru statul respectiv.

2. In orice moment ulterior, aceasta extindere se va face prin notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite si isi va produce efectele incepind cu cea de-a 90-a zi care va urma datei la care secretarul general al Natiunilor Unite a primit notificarea sau de la data intrarii in vigoare a conventiei pentru statul respectiv, daca aceasta ultima data este posterioara.

3. In ce priveste teritoriile carora prezenta conventie nu li se aplica la data semnarii, ratificarii sau aderarii, fiecare stat interesat va examina posibilitatea de a lua, cit mai curind posibil,

orice masuri necesare in scopul aplicarii ei la teritoriile respective, sub rezerva, daca este cazul, a consimtamintului guvernelor acestor teritorii, cerut din ratiuni constitutionale „

ARTICOLUL 41 **Clauza federala**

In cazul unui stat federal sau neunitar, se vor aplica urmatoarele dispozitii:

- a) in ce priveste acele articole ale conventiei a caror aplicare depinde de actiunea legislativa a puterii legislative federale, obligatiile guvernului federal vor fi, in aceasta masura, aceleasi cu cele ale partilor care nu sint state federale;
- b) in ce priveste articolele prezentei conventii, a caror aplicare depinde de actiunea legislativa a fiecaruia dintre statele, provinciile sau cantoanele constitutive, care nu sint, in virtutea sistemului constitutional al federatiei, tinute sa ia masuri legislative, guvernul federal va aduce, cit mai curind posibil si cu avizul sau favorabil, articolele respective la cunostinta autoritatilor competente ale statelor, provinciilor sau cantoanelor;
- c) un stat federal, parte la conventie, va comunica, la cererea oricarui alt stat contractant, care ii va fi transmisa prin secretarul general al Natiunilor Unite, o prezentare asupra legislatiei si practicilor in vigoare in statul federal si in unitatile sale constitutive in ce priveste o dispozitie sau alta a conventiei, indicind masura in care respectiva dispozitie a fost pusa in aplicare printr-o actiune legislativa sau de alta natura.

ARTICOLUL 42 **Rezerve**

1. In momentul semnarii, ratificarii sau aderarii, orice stat va putea formula rezerve la articolele conventiei, cu exceptia art. 1, 3, 4, 16 (1), 33 si 36-46 inclusiv.
2. Orice stat contractant care a formulat o rezerva, conform paragrafului 1 al acestui articol, va putea in orice moment sa o retraga, printr-o comunicare, in acest sens, adresata secretarului general al Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 43 **Intrarea in vigoare**

1. Prezenta conventie va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi care va urma datei depunerii celui de-al saselea instrument de ratificare sau de aderare.
2. Pentru fiecare dintre statele care vor ratifica conventia sau vor adera la aceasta dupa depunerea celui de-al saselea instrument de ratificare sau de aderare, ea va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi care va urma datei depunerii de catre acel stat a instrumentului sau de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 44 **Denuntare**

1. Orice stat contractant va putea denunta conventia in orice moment, prin notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite.
2. Denuntarea va produce efecte pentru statul respectiv la un an de la data cind ea a fost primita de catre secretarul general al Natiunilor Unite.
3. Orice stat care a facut o declaratie sau o notificare potrivit art. 40 va putea sa notifice ulterior secretarului general al Natiunilor Unite ca prezenta conventie va inceta sa se aplice oricarui teritoriu mentionat in notificare.

Conventia va inceta sa se aplice teritoriului respectiv dupa un an de la data la care secretarul general va fi primit aceasta notificare.

ARTICOLUL 45 **Revizuire**

1. Orice stat contractant va putea, in orice moment, printr-o notificare adresata secretarului general al Natiunilor Unite, sa ceara revizuirea prezentei conventii.
2. Adunarea generala a Natiunilor Unite va recomanda, daca va fi cazul, masurile ce vor trebui luate in legatura cu aceasta cerere.

ARTICOLUL 46 **Notificarile secretarului general al Natiunilor Unite**

Secretarul general al Natiunilor Unite va notifica tuturor statelor membre ale Natiunilor Unite, precum si statelor nemembre vizate de art. 39:

- a) declaratiile si notificările prevazute la sectiunea B a art. 1;
- b) semnăturile, ratificarile si aderările prevazute de art. 39;
- c) declaratiile si notificările prevazute de art. 40;
- d) rezervele formulate sau retrase la care se refera art. 42;
- e) data la care prezenta conventie va intra in vigoare, in aplicarea art. 43 ;
- f) denuntarile si notificările prevazute de art. 44;
- g) cererile de revizuire prevazute de art. 45.

Drept pentru care, subsemnatii, autorizati in mod convenit, au semnat, in numele guvernelor lor, prezenta conventie.

Facuta la Geneva, la 28 iulie una mie noua sute cincizeci si unu, intr-un singur exemplar, ale carui texte in limbile engleza si franceza sint egal autentice, care va fi depus in arhivele Natiunilor Unite si de pe care vor fi transmise copii certificate conforme cu originalul tuturor statelor membre ale Natiunilor Unite, precum si statelor nemembre prevazute de art. 39.

ANEXA LA CONVENTIE

Paragraful 1

1. Documentul de calatorie prevazut la art. 28 al prezentei conventii va fi conform cu modelul atasat anexei.
2. Acest document va fi redactat in cel putin doua limbi: una din cele doua limbi va fi engleza sau franceza.

Paragraful 2

Sub rezerva reglementarilor din tara de emitere, copiii vor putea fi mentionati in documentul unuia dintre parinti sau, in circumstante exceptionale, in cel al altui refugiat adult.

Paragraful 3

Taxele percepute pentru eliberarea documentului nu vor depasi nivelul cel mai scazut aplicabil pasapoartelor nationale.

Paragraful 4

Sub rezerva cazurilor speciale sau exceptionale, documentul va fi eliberat pentru cel mai mare numar posibil de tari.

Paragraful 5

Durata valabilitatii documentului va fi de un an sau de doi ani, la alegerea autoritatii care il elibereaza.

Paragraful 6

1. Reinnoirea sau prelungirea valabilitatii documentului este de resortul autoritatii care l-a eliberat, atit timp cit titularul nu s-a stabilit in mod legal pe alt teritoriu si rezida legal pe teritoriul sus-zisei autoritati.

Eliberarea unui nou document este, in aceleasi conditii, de resortul autoritatii care a eliberat documentul anterior.

2. Rezentantii diplomatici sau consulari autorizati in mod special in acest scop vor fi imputerniciti sa extinda, pentru o perioada care nu va depasi 6 luni, valabilitatea documentelor de calatorie eliberate de guvernele lor respective.

3. Statele contractante vor examina cu bunavointa posibilitatea reinnoirii sau prelungirii valabilitatii documentelor de calatorie sau de a elibera noi documente refugiatilor care nu mai isi au resedinta legala pe teritoriul lor, in cazul cind acesti refugiati nu sint in masura sa obtina un document de calatorie din tara unde isi au resedinta regulata.

Paragraful 7

Statele contractante vor recunoaste valabilitatea documentelor eliberate conform dispozitiilor art. 28 al prezentei conventii.

Paragraful 8

Autoritatile competente ale tarii in care refugiatul doreste sa se deplaseze vor aplica, daca sint dispuse sa-l admita, o viza pe documentul de calatorie al acestuia, daca o astfel de viza este necesara.

Paragraful 9

1. Statele contractante se angajeaza sa elibereze vize de tranzit refugiatilor care au obtinut viza pentru un teritoriu de destinatie finala.

2. Eliberarea acestei vize va putea fi refuzata pentru motive care ar justifica refuzarea vizei oricarui strain.

Paragraful 10

Taxele aferente pentru eliberarea vizei de iesire, de intrare sau de tranzit nu vor depasi tarifele cele mai scazute aplicabile vizelor pentru pasapoartele straine.

Paragraful 11

In cazul unui refugiat care isi schimba resedinta si se stabileste in mod legal pe teritoriul unui alt stat contractant, responsabilitatea eliberarii unui nou document va reveni, din acel moment, potrivit prevederilor si conditiilor stipulate la art. 28, autoritatii competente a acelu teritoriu, careia refugiatul va avea dreptul sa-si prezinte cererea.

Paragraful 12

Autoritatea care elibereaza un nou document are indatorirea sa-l retina pe cel vechi si sa-l inapoieze tarii care l-a eliberat, daca vechiul document mentioneaza ca trebuie returnat tarii care l-a eliberat; in caz contrar, autoritatea care emite noul document il va retrage si anula pe cel vechi.

Paragraful 13

1. Fiecare dintre statele contractante se angajeaza sa permita titularului unui document de calatorie, care ii va fi eliberat de statul respectiv in aplicarea prevederilor art. 28 al prezentei conventii, sa revina pe teritoriul sau in orice moment, in cadrul perioadei de valabilitate a acestui document.
2. Sub rezerva dispozitiilor alineatului precedent, un stat contractant poate sa ceara ca titularul acestui document sa indeplineasca toate formalitatile care ar putea fi impuse celor care ies sau se intorc in tara.
3. Statele contractante isi rezerva dreptul, in cazuri exceptionale sau in cazurile cind sederea refugiatului este permisa pentru o perioada determinata, de a limita, in momentul eliberarii documentului respectiv, perioada de timp in care refugiatul s-ar putea reintoarce, aceasta perioada neputind fi mai mica de 3 luni.

Paragraful 14

Sub unica rezerva a prevederilor paragrafului 13, dispozitiile prezentei anexe nu afecteaza, in nici un fel, legile si reglementarile care guverneaza, pe teritoriile statelor contractante, conditiile de admitere, de tranzit, de sedere, de stabilire si de iesire.

Paragraful 15

Nici eliberarea documentului, nici mentiunile facute in acesta nu pot determina sau afecta statutul detinatorului, in special in ce priveste cetatenia.

Eliberarea documentului nu confera detinatorului nici un drept la protectie din partea reprezentantelor diplomatice si consulare ale tarii care l-au eliberat si nu confera acestor reprezentante un drept de protectie.

Modelul documentului de calatorie

Documentul va avea forma unui carnet (aproximativ 15 cm x 10 cm).

Este recomandabil sa fie tiparit in asa fel incit stersaturile sau alterarile prin metode chimice sau alte metode sa poata fi usor remarcate, iar cuvintele "Conventia din 28 iulie 1951" sa fie tiparite in repetitie continua pe fiecare pagina, in limba tarii care elibereaza documentul.
